

Ericsson Nikola Tesla d.d.

**Konsolidirani finansijski izvještaji
i izvješće revizora
31. prosinca 2015.**

Sadržaj

Stranica

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)	1 do 2
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja	3
Izješće neovisnog revizora	4
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	5
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	6 do 7
Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu	8
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku	9 do 10
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	11 do 55

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)

Povijest i nastanak

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdesetpet godina, a dokazalo se kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te ICT i programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Matično društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio za Matično društvo i njegova četiri aktivna ovisna društva (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini i jedno na Kosovu) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj.

Osnovne djelatnosti

Osnovne djelatnosti Grupe su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja, upravljanje uslugama te isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, prvenstveno kupcima u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, kao i kupcima u Srednjoj i Istočnoj Europi te kompanijama unutar Ericssonove grupe.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa) (nastavak)

Nadzorni odbor, Uprava i izvršno posloводство

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2015. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Roland Nordgren	Ponovno imenovan 5. lipnja 2012. godine	Predsjednik
Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član; zamjenik predsjednika
Vidar Mohammar	Imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član
Dubravko Radošević	Ponovno imenovan 27. svibnja 2014. godine	Član
Zvonimir Jelić	Ponovno imenovan 8. srpnja 2014. godine	Član i predstavnik zaposlenika

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Ponovno imenovana 1. siječnja 2015. godine	Direktorica
-------------------	--	-------------

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства na dan 31. prosinca 2015. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica
Branko Dronjić	Direktor, Informacijske tehnologije i ispitna okolina
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim aspektima poslovanja (uključujući i pravne poslove)
Dario Runje	Direktor, Kompetencijska domena za radiopristupne mreže
Dragan Fratrić	Direktor, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i Alternativne operatore
Grga Mrkonjić	Direktor, Prodaja i marketing za HT
Hrvoje Benčić	Direktor, Rješenja za kupce; Operativna/poslovna podrška kupcima
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za VIPnet
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Patrik Wahlgren	Direktor, Financije
Snježana Bahtijari	Direktorica, Komunikacije
Tihomir Šicel	Savjetnik za poslovnu izvrsnost

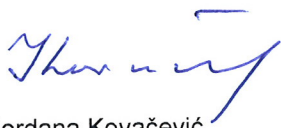
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Grupe i rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Grupe te sprečavanja i ustanovljavanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Grupe zajedno s godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara Grupe.

Konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 5 do 55 Uprava je odobrila 13. travnja 2016. godine za izdavanje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

ERICSSON
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
HR-10 000 Zagreb
CROATIA

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima i Upravi društva Ericsson Nikola Tesla d.d.

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih financijskih izvještaja društva Ericsson Nikola Tesla d.d. i njegovih podružnica ("Grupa") koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2015. godine te konsolidirane izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama kapitala i novčanom toku za godinu tada završenu, te bilješke koje se sastoje od sažetka značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja, uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim konsolidiranim financijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su konsolidirani financijski izvještaji bez materijalno značajnih grešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u konsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir procedura ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u konsolidiranim financijskim izvještajima, koje mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivan prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u svrhu provođenja revizijskih procedura u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjerenosti računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena koje je definirala uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2015. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Zagreb, 13. travnja 2016.

John Mathias Gasparac
Član Uprave

PricewaterhouseCoopers d.o.o.³
za reviziju i konzalting
Zagreb, Ulica kneza Lj. Posavskog 31

Slaven Kartelo
Ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31, 10000 Zagreb, Hrvatska
T: +385 (1) 6328 888, F: +385 (1) 6111 556, www.pwc.hr

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. godine

	<i>Bilješke</i>	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Prihodi od prodaje	3, 4	1.364.258	1.314.868
Trošak prodanih proizvoda		(1.187.023)	(1.135.261)
Bruto dobit		177.235	179.607
Troškovi prodaje		(49.066)	(56.330)
Administrativni troškovi		(33.121)	(34.125)
Ostali poslovni prihodi		4.489	3.772
Ostali poslovni troškovi		(8.168)	(11.488)
Dobitak iz poslovanja		91.369	81.436
Financijski prihodi	7	1.761	6.903
Financijski rashodi	7	(199)	(8)
Neto financijski prihodi		1.562	6.895
Dobit prije oporezivanja		92.931	88.331
Porez na dobit	8	(1.582)	(981)
Dobit za godinu		91.349	87.350
Ostala sveobuhvatna dobit – stavke koje se naknadno mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka:			
Tečajne razlike		(17)	78
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		91.332	87.428
Zarada po dionici (kuna)	9	68,74	65,78

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca 2015. godine

	<i>Bilješke</i>	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	<i>10</i>	137.667	135.715
Nematerijalna imovina	<i>11</i>	6.532	5.481
Zajmovi i potraživanja	<i>12</i>	19.235	19.153
Ostala dugotrajna imovina		40	40
Ukupno dugotrajna imovina		<u>163.474</u>	<u>160.389</u>
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	<i>13</i>	21.187	30.946
Potraživanja od kupaca	<i>14</i>	131.800	190.572
Potraživanja od povezanih društava	<i>25(c)</i>	113.949	81.849
Ostala potraživanja	<i>15</i>	3.396	2.820
Potraživanja po preplaćenom porezu na dobit		1.204	8
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	<i>16</i>	53.917	44.081
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		1.744	1.956
Novac i novčani ekvivalenti	<i>17</i>	233.195	186.963
Ukupno kratkotrajna imovina		<u>560.392</u>	<u>539.195</u>
UKUPNO IMOVINA		<u>723.866</u>	<u>699.584</u>

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (nastavak)
na dan 31. prosinca 2015. godine

	<i>Bilješke</i>	2015. '000 kn	2014. '000 kn
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	18(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(3.434)	(8.462)
Zakonske rezerve	18(c)	6.658	6.658
Zadržana dobit		171.539	204.106
Ukupno kapital i rezerve		307.928	335.467
Dugoročne obveze			
Uzeti kamatonosni zajmovi		-	32
Primanja zaposlenih	21(a)	9.060	5.622
Ostale dugoročne obveze		12.345	8.933
Ukupno dugoročne obveze		21.405	14.587
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	25(c)	40.087	41.661
Uzeti kamatonosni zajmovi		32	356
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	164.477	147.559
Rezerviranja	23	10.003	11.073
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	24	179.934	148.881
Ukupno kratkoročne obveze		394.533	349.530
Ukupno obveze		415.938	364.117
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		723.866	699.584

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. godine

	Dionički kapital ‘000 kn	Vlastite dionice ‘000 kn	Zakonske rezerve ‘000 kn	Zadržana dobit ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
	Bilješka 18 (b)				
Na dan 1. siječnja 2014. godine	133.165	(9.571)	6.658	540.884	671.136
Promjene u kapitalu za 2014. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	87.428	87.428
Raspodijeljena dividenda za 2013. godinu, bilješka 19	-	-	-	(424.897)	(424.897)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(2.768)	-	-	(2.768)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	3.877	-	(3.877)	-
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	4.568	4.568
Transakcije s vlasnicima	-	1.109	-	(424.206)	(423.097)
Na dan 31. prosinca 2014. godine	133.165	(8.462)	6.658	204.106	335.467
Na dan 1. siječnja 2015. godine	133.165	(8.462)	6.658	204.106	335.467
Promjene u kapitalu za 2015. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	91.332	91.332
Raspodijeljena dividenda za 2014. godinu, bilješka 19	-	-	-	(119.593)	(119.593)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(4.062)	-	-	(4.062)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	6.840	-	(6.840)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 21 (b)	-	2.250	-	(398)	1.852
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	2.933	2.933
Transakcije s vlasnicima	-	5.028	-	(123.898)	(118.870)
Na dan 31. prosinca 2015. godine	133.165	(3.434)	6.658	171.539	307.928

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. godine

	<i>Bilješke</i>	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
<i>Dobit prije oporezivanja</i>		<u>92.931</u>	<u>88.331</u>
Ispravci:			
Amortizacija	10,11	51.851	46.280
Umanjenja vrijednosti i ukidanja		2.748	13.971
Neto povećanje u rezerviranjima		10.560	3.670
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(240)	(53)
Neto gubitak/(dobitak) od ponovnog vrednovanja financijske imovine		21	(336)
Amortizacija diskonta		(69)	(330)
Prihodi od kamata		(3.833)	(6.459)
Rashodi od kamata	7	199	8
Gubici od tečajnih razlika, neto		2.073	768
Transakcije podmiřene vlasničkim instrumentima	6	<u>2.933</u>	<u>4.568</u>
		159.174	150.418
<i>Promjene u obrtnom kapitalu</i>			
Potraživanja		23.799	31.403
Zalihe		9.759	20.560
Obveze		<u>52.793</u>	<u>(25.889)</u>
<i>Novac od poslovnih aktivnosti</i>		<u>245.525</u>	<u>176.492</u>
Plaćene kamate		(198)	(8)
Uplata poreza na dobit		<u>(2.181)</u>	<u>(100)</u>
Neto novac od poslovnih aktivnosti		<u>243.146</u>	<u>176.384</u>
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primljene kamate		2.945	5.951
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		355	193
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(64.212)	(45.259)
Depoziti naplaćeni kod financijskih institucija - neto		66	999
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(92.000)	(45.900)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		<u>82.142</u>	<u>112.000</u>
Neto novac (korišten u)/iz investicijskih aktivnosti		<u>(70.704)</u>	<u>27.984</u>

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku (nastavak)
za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. godine

	<i>Bilješke</i>	2015.	2014.
		‘000 kn	‘000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Kupnja vlastitih dionica	18(b)	(4.062)	(2.768)
Plaćena dividenda	19	(119.715)	(424.933)
<i>Neto novac korišten u financijskim aktivnostima</i>		<u>(123.777)</u>	<u>(427.701)</u>
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		(2.433)	(1.032)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		46.232	(224.365)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		186.963	411.328
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	17	<u>233.195</u>	<u>186.963</u>

Bilješke na stranicama 11 do 55 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike

Pravna osoba

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i registrirano sjedište koje se nalazi na adresi Krapinska 45, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Matičnog društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio na dan 31. prosinca 2015. godine za godinu koja je tada završila, i to za Matično društvo i njegova četiri aktivna ovisna društva (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini i jedno na Kosovu) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj (Grupa). Uprava je na dan 13. travnja 2016. godine odobrila izdavanje ovih konsolidiranih financijskih izvještaja za potrebe odobrenja od strane Nadzornog odbora. Pregled osnovnih računovodstvenih politika Grupe naveden je u nastavku.

Primjena

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI). Konsolidirani financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih konsolidiranih financijskih izvještaja. Ovi su financijski izvještaji prijevod službenih zakonom predviđenih financijskih izvještaja prema MSFI-ju.

Osnove za pripremu

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim razdobljima predstavljenim u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju. Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe izvršnog posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 2.

Neograničenost vremena poslovanja

Nakon preispitivanja, izvršno posloводство realno očekuje da Grupa ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Grupa stoga i dalje usvaja pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja

(a) Standardi i tumačenja koji su primijenjeni i na snazi

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2015. godine usvojila sljedeće nove i dopunjene MSFI-je koje je odobrila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2010. do 2012. godine sastoje se od promjena na sedam standarda (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16 i MRS 28 te MRS 24).
- Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2011. do 2013. godine sastoje se od promjena na četiri standarda (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40).
- Planovi definiranih primanja: doprinosi zaposlenika - dodaci MRS-u 19

Usvajanje ovih poboljšanja nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje kao ni na prethodna razdoblja te vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja.

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi

Objavljeno je nekoliko novih standarda i dodataka MSFI-ju te smjernica Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koji još nisu na snazi za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2015. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Ne očekuje se da će ove promjene imati značajan utjecaj na buduću financijske izvještaje Grupe, osim sljedećih standarda:

MSFI 9 Financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

MSFI 9 regulira klasifikaciju, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza i uvodi nova pravila za računovodstvo zaštite. U prosincu 2014. godine, Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde unio je daljnje promjene u pravila klasifikacije i mjerenja te je uveo novi model umanjenja vrijednosti. Uvođenjem ovih promjena, MSFI 9 je sada dovršen.

Uprava Grupe je procijenila sljedeće moguće efekte primjene novog standarda MSFI 9 na svoje financijske izvještaje:

- Nakon promjena koje je IASB odobrio srpnju 2014. godine Grupa više ne očekuje da će nova pravila o klasifikaciji, mjerenju i prestanku priznavanja imati utjecaj na njihovu financijsku imovinu i obveze.
- Iako Grupa tek mora provesti detaljnu procjenu dužničkih instrumenata trenutno klasificiranih kao financijska imovina raspoloživa za prodaju, procjenjuje se da bi oni mogli ispunjavati uvjete za klasifikaciju po fer vrijednosti u ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) uzevši u obzir trenutni poslovni model korišten za tu imovinu. Stoga neće biti promjena u iskazivanju ove imovine.
- Također neće biti nikakvog učinka na iskazivanje financijskih obveza Grupe budući da novi zahtjevi isključivo utječu na iskazivanje financijskih obveza koje su priznate po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, a Grupa nema takvih obveza.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

- Novim pravilima zaštite računovodstvo zaštite u većoj je mjeri usklađeno s praksom upravljanja rizikom Grupe. U pravilu će primjena računovodstva zaštite u budućnosti biti lakša jer se standardom uvodi pristup koji je više utemeljen na načelima. Novim se standardom također uvode prošireni zahtjevi objavljivanja i promjene u prezentiranju.
- Novi model umanjenja vrijednosti jest model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) koji može dovesti do ranijeg priznavanja kreditnih gubitaka.
- Grupa još nije procijenila utjecaj novih pravila na svoje instrumente zaštite i rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane Europske unije.

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izdao je novi standard za priznavanje prihoda. On će zamijeniti MRS 18 koji pokriva ugovore za robu i usluge i MRS 11 koji pokriva ugovore o izgradnji.

Novi standard temelji se na načelu da se prihodi priznaju kada se kontrola nad dobrima ili uslugama prenosi na kupca – tako da pojam kontrole zamjenjuje postojeći pojam rizika i koristi.

Neke ključne promjene u odnosu na sadašnju praksu su sljedeće:

- svi paketi roba ili usluga koje se razlikuju trebaju se zasebno priznavati, te je sve popuste i rabate na ugovornu cijenu potrebno alocirati na zasebne elemente;
- prihodi se mogu priznati ranije nego prema sadašnjim standardima ako naknada varira iz bilo kojeg razloga (kao npr. za poticaje, rabate, naknade za dobro izvođenje posla, autorske naknade, postizanje željenog ishoda itd.) – minimalni iznosi moraju se priznati ako ne postoji značajan rizik od ukidanja;
- trenutak u kojem se prihodi mogu priznavati može se promijeniti: dio prihoda koji se priznaje u trenutku kada je ugovor pri završetku možda će se morati priznavati tijekom trajanja ugovora i obrnuto;
- postoje nova posebna pravila o licencama, jamstvima, nepovratnim naknadama koje se unaprijed plaćaju i konsignacijskim aranžmanima; te
- postoji povećani opseg objava.

Subjekti će moći birati između potpune retroaktivne primjene ili buduće primjene s dodatnim objavama.

Uprava Grupe trenutno procjenjuje utjecaj novih pravila MSFI-ja 15 i utvrdila je sljedeća područja koja će vjerojatno biti pogođena:

- produžena jamstva koja će se morati iskazati kao zasebne obveze isporuke, što će odgoditi priznavanje dijela prihoda;
- prodaja robe na konsignaciji pri kojoj će priznavanje prihoda ovisiti o prijenosu kontrole umjesto o prijenosu rizika i koristi;
- usluge IT-savjetovanja kod kojih nove smjernice mogu dovesti do utvrđivanja zasebnih obveza isporuke, što bi ponovno moglo utjecati na trenutak u kojem će se prihod priznati; i
- bilančno prezentiranje prava povrata čiji će se bruto iznos morati u budućnosti izračunati iz neta (zasebno priznavanje prava na povrat robe od korisnika i obveze povrata sredstva).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni ali još nisu na snazi (nastavak)

Grupa u ovom trenutku ne može procijeniti utjecaj novih pravila na svoje financijske izvještaje, već će provesti detaljniju procjenu utjecaja u sljedećih dvanaest mjeseci. Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon usvajanja od strane Europske unije.

MSFI 16 Najmovi (objavljen u siječnju 2016. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.siječnja 2019. godine)

Novim se standardom utvrđuju pravila priznavanja, mjerenja, prezentiranja i objave najmovi. Kod svih najmovi najmoprimac ostvaruje pravo na upotrebu imovine na početku najma, kao i pravo na financiranje ako se najamnina plaća u ratama. Stoga se MSFI-jem 16 ukida klasificiranje najmovi u operativne ili financijske najmove, kao što se zahtijevalo MRS-om 17, i umjesto toga uvodi se jedinstveni model računovodstva najmoprimca. Najmoprimci će u računu dobiti i gubitka morati priznati: a) imovinu i obveze za sve najmove duže od 12 mjeseci, osim u slučaju niske vrijednosti odnosno imovine, i b) amortizaciju unajmljene imovine odvojeno od kamate obračunate na obveze za najam. U MSFI-ju 16 u značajnoj se mjeri preuzimaju računovodstveni zahtjevi za najmodavce iz MRS-a 17. Stoga će najmodavci i dalje klasificirati svoje najmove u operativne ili financijske najmove te svaku od te dvije vrste najma iskazuju na drugačiji način. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj izmjena na svoje financijske izvještaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu to društvo posluje ('funkcionalna valuta'). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po stvarnoj ili pretpostavljenoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritjecati u Grupu i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 - 10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2 - 4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

Umanjenje vrijednosti imovine

Nekretnine, postrojenja i oprema, nematerijalna imovina, financijski instrumenti i potraživanja pregledavaju se radi umanjenja vrijednosti na datum bilance ili kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost imovine možda nije nadoknadiva. U slučaju kada je knjigovodstvena vrijednost imovine viša od procijenjenog nadoknadivog iznosa, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za stavke nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine, financijskih instrumenata i potraživanja.

Nadoknadivi iznos nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine je iznos veći od fer vrijednosti imovine umanjene za troškove prodaje ili vrijednosti u upotrebi. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina je grupirana na najnižu razinu za koju je moguće definirati odvojene novčane tokove (jedinice koje stvaraju novac). Pri procjeni vrijednosti u upotrebi, diskontiraju se procijenjeni budući novčani tokovi na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontiranu stopu prije poreza koja reflektira tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za imovinu ili jedinice koje stvaraju novac. Umanjena nefinancijska imovina pregledava se zbog mogućeg ukidanja umanjenja na svaki datum izvještavanja. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se ukoliko se promijene korištene procjene određivanja nadoknadivog iznosa te ukoliko knjigovodstvena vrijednost imovine nije veća od knjigovodstvene vrijednosti koja bi se trebala odrediti, umanjena za amortizaciju, da nije bilo gubitaka od umanjenja imovine.

Nadoknadivi iznos ulaganja potraživanja po amortiziranom trošku izračunava se kao sadašnja vrijednost očekivanih budućih novčanih tokova, diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom svojstvenom određenoj imovini. Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Vrijednost financijske imovine ili grupe financijskih sredstava je umanjena te do gubitaka od umanjenja vrijednosti dolazi ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ('događaj nastanka gubitka') i ako taj događaj (ili događaji) nastanka gubitka ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove financijske imovine ili grupe financijskih sredstava koja se može pouzdano procijeniti.

Dokazi o umanjenju mogu uključivati naznake da dužnici ili grupa dužnika prolazi kroz značajne financijske poteškoće, da dolazi do neizvršenja ili propusta u plaćanju kamata ili glavnice, da postoji vjerojatnost stečaja ili druge financijske reorganizacije te, ako dostupni podaci ukazuju na to, da postoji mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova, kao što su promjene u dospjećima ili ekonomskim uvjetima koji su povezani s neplaćanjem.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Za kategoriju zajmova i potraživanja, iznos gubitka se mjeri kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine se smanjuje, a iznos gubitka priznaje se u konsolidiranom računu dobiti i gubitka. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospijeca ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontirana stopa za mjerenje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja važeću efektivnu kamatnu stopu koja je određena ugovorom. U svrhu praktičnosti, Grupa može mjeriti umanjenje vrijednosti na temelju fer vrijednosti instrumenta koristeći postojeću tržišnu cijenu.

Ukoliko se u naknadnim razdobljima iznos umanjenja vrijednosti smanji i ukoliko se to smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (kao što je poboljšanje dužnikova kreditnog rejtinga), ukidanje prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Kratkotrajna potraživanja se ne diskontiraju. Nadoknativi iznos financijske imovine je iznos neto prodajne cijene pojedine imovine ili njezine vrijednosti u upotrebi, ovisno o tome koji je iznos viši.

Gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja koja se drže do dospijeca i potraživanja se ukida ako se naknadno povećanje nadoknadivog iznosa može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti.

Financijski instrumenti

Grupa klasificira svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospijeca. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Izvršno posloводство određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sadrže dvije potkategorije: "financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja" i oni koje je posloводство početno definiralo kao financijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijski instrumenti klasificiraju se u ovu kategoriju ako su stečeni zbog namjere kratkoročnog ostvarivanja prihoda te su dio kratkotrajne imovine. Oni uključuju i derivativne financijske instrumente koji nisu kvalificirani kao računovodstvo zaštite. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dužničke i vlasničke vrijednosnice i ulaganja u investicijske fondove.

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu, osim one koju Grupa namjerava prodati odmah ili u kratkom roku, a koja se definira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao raspoloživa za prodaju. Ova kategorija uključuje dugotrajna potraživanja i depozite kod financijskih institucija.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Financijski instrumenti s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećem koje Grupa ima namjeru i mogućnost držati do dospjeća klasificiraju se kao ulaganja koja se drže do dospjeća. Svi ostali financijski instrumenti klasificiraju se kao raspoloživi za prodaju. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospjeća i financijska imovina koja je raspoloživa za prodaju, priznaju se na datum trgovanja, odnosno datum na koji se Grupa obvezuje kupiti ili prodati instrument. Zajmovi i potraživanja te ostale financijske obveze priznaju se kada su preneseni na Grupu.

Financijska imovina početno se vrednuje po fer vrijednosti dane naknade, uvećane za transakcijske troškove za svu financijsku imovinu koja se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcijski se troškovi rashoduju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nakon početnog priznavanja, sva financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te financijska imovina raspoloživa za prodaju, vrednuju se po fer vrijednosti, bez umanjenja za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Financijska imovina raspoloživa za prodaju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, vrednuje se po trošku stjecanja, koji uključuje transakcijske troškove, te smanjuje za umanjenje vrijednosti.

Fer vrijednost financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te raspoloživih za prodaju temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, bez umanjenja za transakcijske troškove. Fer vrijednost derivativnih instrumenata za koje ne postoji organizirano tržište utvrđuje se po iznosu koji bi Grupa primila ili platila da raskine ugovor na datum bilance. Realizirani i nerealizirani dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojemu nastaju.

Promjene fer vrijednosti monetarnih vrijednosnica denominiranih u stranoj valuti, a koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, analizirane su između tečajnih razlika proizašlih iz promjena amortiziranog troška vrijednosnice i ostalih promjena u neto knjigovodstvenoj vrijednosti vrijednosnice. Tečajne razlike priznaju se u računu dobiti i gubitka, a ostale promjene knjigovodstvene vrijednosti priznaju se u kapitalu i rezervama. Promjene fer vrijednosti ostalih monetarnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju i nemonetarnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, priznaju se u kapitalu i rezervama. Kada se vrijednosnica raspoloživa za prodaju otuđi ili umani, akumulirane promjene fer vrijednosti priznate u kapitalu i rezervama uvrštavaju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kao "dobici i gubici od vrijednosnica raspoloživih za prodaju".

Kamata od vrijednosnica raspoloživih za prodaju izračunata primjenom metode efektivne kamatne stope priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Dividende od vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kada Grupa stekne pravo na primanje plaćanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima te financijske imovine, odnosno kada su prava ostvarena, dospjela ili predana. Financijska obveza prestaje se priznavati kada ta financijska obveza prestane postojati. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospeljeća prestaju se priznavati, dok se potraživanja od kupaca koja se na njih odnose priznaju od dana kada je Grupa pristala otuđiti imovinu. Grupa koristi specifičnu identifikacijsku metodu određivanja dobitka ili gubitka od prestanka priznavanja. Zajmovi i potraživanja prestaju se priznavati u trenutku kada je Grupa prenijela svoja prava. Ostale financijske obveze prestaju se priznavati kada je ugovorena obveza Grupe otkazana, poništena ili istekla.

Grupa ulaže u derivativne financijske instrumente kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti tečajnom riziku koji proizlazi iz poslovnih aktivnosti. Računovodstvo zaštite nije se primjenjivalo te su derivativni instrumenti priznati kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni instrumenti početno se vrednuju po inicijalnoj fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije priznaju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, a nakon početnog priznavanja iskazuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici od ponovnog vrednovanja fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka. Fer vrijednost terminskog ugovora je kotirana cijena na datum bilance koja predstavlja sadašnju vrijednost kotirane terminske cijene.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja se početno priznaju po fer vrijednosti dane naknade, i vode se po amortiziranom trošku, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Potraživanja se svode na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjene vrijednosti.

Ugovori o pružanju usluga proizvodnje u tijeku prikazuju se po trošku uvećanom za ostvarenu dobit do datuma prikazivanja, umanjenom za rezerviranja za buduće gubitke te umanjenom za fakturiranje dugoročnih ugovora koje je u tijeku. Trošak uključuje ukupne izdatke koji su direktno vezani uz određeni projekt i alokaciju fiksnih i varijabilnih indirektnih troškova koji su nastali tijekom ugovorenih aktivnosti Grupe na temelju planiranih vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospeljećem do tri mjeseca.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

Dionički kapital

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Ako Matično društvo kupuje vlastite dionice, plaćena naknada, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavicu koja se može pripisati dioničarima sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavicu koja se može pripisati dioničarima.

Porez na dobit

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Matično društvo i njegova ovisna društva posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni se porez ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Grupa očekuje na datum bilance.

Strana valuta

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u funkcionalnu valutu po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u funkcionalnu valutu prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- (i) imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- (ii) prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- (iii) sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike iz kapitala reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je došlo do prijenosa rizika, kada je iznos prihoda fiksni ili odrediv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvatanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Grupa koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- Ugovori o isporukama: Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.

Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenesu na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.

- Ugovori o izgradnji: Ugovori u kojima Grupa kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.

Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.

- Ugovori o obavljanju usluga: Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljane usluge ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.

Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Grupe prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih

a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

b) Isplate s temelja dionica

Grupa koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima u skladu s internom politikom. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Matično društvo pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Matično društvo priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

c) Planovi za bonuse

Grupa priznaje obvezu i trošak za bonuse u obliku rezerviranja kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Rezerviranja

Rezerviranje je potrebno napraviti onda kada Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u konsolidiranim financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije oporezivanja koja odražava trenutačne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranje za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranje se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

Neto financijski prihodi

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih tokova diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je vrijednost umanjena, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Izveštavanje po segmentima

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava koja donosi strateške odluke.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti se zajmovi iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Državne potpore

Državne potpore priznaju se po fer vrijednosti kada postoji razumna razina sigurnosti da će potpora biti primljena i da će Grupa poštivati sve pripadajuće uvjete.

Državne potpore koje se odnose na troškove odgađaju se i priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja potrebnog da se usklade s troškovima koje moraju nadoknaditi.

Državne potpore koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu uključene su u dugoročne obveze kao odgođene državne potpore i knjiže se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na pravocrtnoj osnovi tijekom očekivanog vijeka trajanja povezane imovine te iskazuju unutar „ostalih prihoda“.

Najmovi

Najmovi u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

Raspodjela dividende

Raspodjela dividendi dioničarima priznaje se kao obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Konsolidacija i goodwill

Ovisna društva su sva društva (uključujući strukturirana društva) koja su pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada je izložena, ili kada ima prava na različite povrate koji proizlaze iz povezanosti s društvom te kada svojom kontrolom nad društvom ima mogućnost utjecati na te povrate. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupi, te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Grupa primjenjuje računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavnih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem rashoduju se kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom društvu ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u priznatoj prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva.

Goodwill se inicijalno mjeri kao višak ukupne prenesene naknade i fer vrijednosti nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednosti na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavnih udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini. Ako je to niže od fer vrijednosti neto imovine stečenog ovisnog društva u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike ovisnih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijekom budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Grupa stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

(a) Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Grupa pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjenja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjenja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Grupa procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjenja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjenja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar Grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

(b) Priznavanje odgođene porezne imovine

Odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, izvršno poslovodstvo donosi prosudbe i izražuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima. S obzirom na činjenicu da matično društvo koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, nema odgođene porezne imovine koja je priznata u financijskim izvještajima.

(c) Ugovori o uslugama

Grupa je sklopila nekoliko ugovora o uslugama spojivši značajke i elemente drugih ugovora za koje je poslovodstvo koristilo procjene kod određivanja odgovarajućeg računovodstvenog tretmana.

Za određene ugovore o uslugama koje Grupa također financira, prihodi od prodaje i financijski prihodi prikazuju se zasebno. Financijski prihodi priznaju se upotrebom efektivne kamatne stope tijekom vijeka trajanja ugovora.

3 Prihodi od prodaje

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Prihodi od prodaje proizvoda	304.580	427.652
Prihodi od prodaje usluga	1.059.678	887.216
	<u>1.364.258</u>	<u>1.314.868</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 Izvještavanje po segmentima

Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika u operativnom poslovanju te administrativne troškove. Uprava pregledava prihode od prodaje na temelju konsolidiranih prihoda, isključujući međukompanijske transakcije.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Grupa je vodila računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja.

U cilju što boljeg prikaza poslovnog usmjerenja i lakše usporedivosti s Ericssonovom grupom, utvrđena su tri poslovna segmenta:

- Mreže uključuju proizvode i rješenja za širokopojasni pristup pokretnim i nepokretnim mrežama te jezgrene i prijenosne mreže.
- Profesionalne usluge uključuju upravljane usluge, konzalting i integraciju sustava, podršku kupcima te usluge izgradnje mreže.
- Rješenja podrške pružaju rješenja za podršku poslovanju i aplikacije.

U ovoj su bilješci prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Imovina Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini.

	2015.	2014.
	‘000 kn	‘000 kn
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	293.513	333.766
Prihodi od prodaje u Rusiji, Bjelorusiji, Kazahstanu, Gruziji, Moldaviji, Uzbekistanu i Armeniji	58.173	138.366
Prihodi od prodaje Ericssonu, bilješka 25 (a)	821.428	628.029
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i na Kosovu	176.685	207.530
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	14.459	7.177
	<u>1.364.258</u>	<u>1.314.868</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

	Mreže		Profesionalne usluge		Rješenja podrške		Nealocirano		Ukupno	
	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	613.439	700.197	705.134	569.288	45.685	45.383	-	-	1.364.258	1.314.868
Dobitak iz poslovanja	33.260	40.780	85.533	69.729	4.489	4.204	(31.913)	(33.277)	91.369	81.436
Financijski prihodi									1.761	6.903
Financijski rashodi									(199)	(8)
Dobit prije oporezivanja									92.931	88.331
Porez na dobit									(1.582)	(981)
Dobit za godinu									91.349	87.350

Prihodi od otprilike 820.990 tisuća kuna (2014.: 583.793 tisuće kuna) ostvaruju se od kupaca čiji pojedinačni prihodi čine 10 posto ili više ukupnih prihoda, te se isti ostvaruju u sva tri segmenta.

5 Troškovi po vrsti

	2015.	2014.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj proizvodnji u tijeku (bilješka 13)	9.782	27.223
Roba i usluge ^{(1) (2)}	508.944	589.108
Troškovi osoblja (bilješka 6)	716.765	570.365
Amortizacija (bilješke 10,11)	51.851	46.280
	1.287.342	1.232.976

¹⁾ Uključujući troškove revizije od 567 tisuća kuna (2014.: 485 tisuća kuna)

⁽²⁾ Roba i usluge ne uključuju efekte reklasifikacije dijela ostalih prihoda i ostalih operativnih troškova u robu i usluge u iznosu od 18.132 tisuće kuna (2014.: 7.260 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

6 Troškovi osoblja

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Neto plaće	371.445	275.312
Porezi i doprinosi	296.104	263.132
Ostali troškovi osoblja	46.283	27.353
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 21 (b))	2.933	4.568
	<u>716.765</u>	<u>570.365</u>

Ostali troškovi osoblja uglavnom se odnose na troškove transporta i troškove s osnove isplate regresa.

Troškovi osoblja uključuju 108.419 tisuća kuna (2014.: 91.461 tisuća kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto I).

Troškovi osoblja uključuju i 13.411 tisuća kuna (2014.: 3.307 tisuća kuna) za otpremnine isplaćene zaposlenicima zbog prijevremenog umirovljenja kao što je navedeno u bilješci 23, Rezerviranja.

Na dan 31. prosinca 2015. godine broj zaposlenih bio je 2.789 (2014.: 2.491).

7 Financijski prihodi i rashodi

Financijski prihodi

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Prihodi od kamata (bilješka 7 (a))	3.833	5.975
Neto dobiti od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (bilješka 7 (b))	99	374
Amortizacija diskonta	69	330
Neto (gubici)/dobici od tečajnih razlika	(2.240)	224
	<u>1.761</u>	<u>6.903</u>

Financijski rashodi

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Rashodi od kamata	199	8
	<u>199</u>	<u>8</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

7 Financijski prihodi i rashodi (nastavak)

7 (a)

	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Prihodi od kamata		
- na zajmove kupcima	665	830
- na dužničke vrijednosnice	210	210
- na oročene depozite	734	2.399
- na ostala potraživanja	2.224	2.536
	<u>3.833</u>	<u>5.975</u>

7 (b)

	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Neto dobiti od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		
- Vlasničke vrijednosnice	34	-
- Ulaganja u investicijske fondove	201	551
- Dužničke vrijednosnice	(136)	(177)
	<u>99</u>	<u>374</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit

Porez na dobit izračunat je po propisanim poreznim stopama primjenjivima u pojedinim zemljama.

Porez na dobit priznat u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obuhvaća sljedeće:

	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(1.582)	(981)
Ukupno odgođeni porezni trošak proizašao iz kreiranja i isknjiženja privremenih razlika	-	-
Ukupno porezna obveza	(1.582)	(981)

Odgođena porezna imovina priznaje se po osnovi prenesenih poreznih gubitaka ukoliko je vjerojatno da će se povezane porezne olakšice ostvariti kroz buduću oporezivu dobit. Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 8.450 tisuća kuna (2014.: 57.145 tisuća kuna) po osnovi poreznog gubitka od 42.251 tisuću kuna (2014.: 285.726 tisuća kuna) koji se može prenositi i koristiti za umanjeње porezne osnovice u budućim razdobljima.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je pregledalo porezne olakšice uključene u poreznu prijavu za 2011., 2012., 2013. i 2014. godinu te sukladno tome uskladilo porezne gubitke.

Porezni gubici mogu se prenositi u razdoblju od pet godina nakon godine u kojoj je gubitak ostvaren. Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	'000 kn
Porezni gubitak za 2011. – istječe 31. prosinca 2016.	11.843
Porezni gubitak za 2012. – istječe 31. prosinca 2017.	147
Porezni gubitak za 2013. – istječe 31. prosinca 2018.	30.196
Porezni gubitak za 2014. – istječe 31. prosinca 2019.	65
	<u>42.251</u>

Nema odgođene porezne imovine koja je priznata u konsolidiranim financijskim izvještajima za godinu koja završava 31. prosinca 2015. i 31. prosinca 2014. godine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit (nastavak)

Porez na dobit obračunat na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od izvedenog iznosa koji proizlazi primjenom prosječno ponderirane porezne stope primijenjene na dobit konsolidiranih društava kako slijedi:

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Dobit prije oporezivanja	92.931	88.331
Porez na dobit po stopama primjenjivima na dobit za pojedine zemlje	18.510	17.210
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	1.913	5.227
Porezne olakšice	(750)	(20.517)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	(18.091)	(939)
Troškovi poreza	1.582	981
Efektivna porezna stopa	1,7%	1,1%

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nije zaprimalo zahtjeve za državnu potporu za istraživačko razvojne projekte pokrenute u 2015 godini, budući da je pravna osnova za dodjelu dosadašnjeg programa državnih potpora za istraživačko-razvojne projekte potpora, istekla s 31. prosincem 2014. godine. Novi Program državne potpore za istraživačko-razvojne projekte za razdoblje do 2020. godine još nije stupio na snagu. Čim program bude odobren, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta planira o istome obavijestiti korisnike.

Sukladno hrvatskom poreznom zakonodavstvu, porezne olakšice uključuju samo dio dodatne porezne olakšice za rashode po osnovi istraživanja i razvoja u iznosu od 750 tisuća kuna (2014.: 20.517 tisuća kuna). Rashodi po osnovi istraživanja i razvoja iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može pregledati knjige i evidencije Matičnog društva i njegovih ovisnih društava u bilo koje doba u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Izvršno posloводство nije upoznato s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

9 Zarada po dionici

	2015.	2014.
Dobit za godinu (‘000 kn)	91.349	87.350
Ponderirani prosječni broj izdanih dionica na kraju godine	1.328.811	1.327.917
Zarada po dionici (kuna)	68,74	65,78

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Matično društvo nema razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljišta i zgrade	Postrojenja i oprema	Ostalo	Ukupno
	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2014.				
Nabavna vrijednost ili procjena	158.423	333.364	328	492.115
Akumulirana amortizacija	(109.567)	(250.711)	(221)	(360.499)
Neto knjigovodstvena vrijednost	48.856	82.653	107	131.616
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	48.856	82.653	107	131.616
Stjecanje poslovanja (bilješka 11 (b))	-	5.999	-	5.999
Povećanja	175	43.271	-	43.446
Smanjenja	-	(281)	-	(281)
Amortizacija	(3.401)	(41.656)	(8)	(45.065)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	45.630	89.986	99	135.715
Na dan 31. prosinca 2014.				
Nabavna vrijednost ili procjena	158.598	349.148	328	508.074
Akumulirana amortizacija	(112.968)	(259.162)	(229)	(372.359)
Neto knjigovodstvena vrijednost	45.630	89.986	99	135.715
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	45.630	89.986	99	135.715
Povećanja	1.769	50.756	-	52.525
Smanjenja	-	(61)	-	(61)
Amortizacija	(2.998)	(47.506)	(8)	(50.512)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	44.401	93.175	91	137.667
Na dan 31. prosinca 2015.				
Nabavna vrijednost ili procjena	160.367	378.541	328	539.236
Akumulirana amortizacija	(115.966)	(285.366)	(237)	(401.569)
Neto knjigovodstvena vrijednost	44.401	93.175	91	137.667

U nabavnu vrijednost uključeno je 282.736 tisuća kuna (2014.: 251.896 tisuća kuna) potpuno amortiziranih nekretnina, postrojenja i opreme koje Grupa još uvijek koristi.

Na dan 31. prosinca 2015. godine Grupa ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 7.171 tisuće kuna (2014.: 6.948 tisuća kuna).

Trošak amortizacije u iznosu od 47.241 tisuće kuna (2014.: 42.666 tisuća kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 1.953 tisuće kuna (2014.: 2.117 tisuća kuna) u troškove prodaje i 1.318 tisuća kuna (2014.: 1.282 tisuće kuna) u administrativne troškove.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Grupa djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 14.548 tisuća kuna (2014.: 13.528 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade. Naknadna produljenja najмова dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najamnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. Sukladno navedenom, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2015.	2014.
	‘000 kn	‘000 kn
Manje od godinu dana	3.320	3.518
Između jedne i pet godina	1.660	1.759
	4.980	5.277

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

11 Nematerijalna imovina

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2015. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi ‘000 kn	Goodwill ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2014.			
Nabavna vrijednost ili procjena	9.480	-	9.480
Akumulirana amortizacija	(7.368)	-	(7.368)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.112	-	2.112
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	2.112	-	2.112
Povećanja	411	4.173	4.584
Amortizacija	(1.215)	-	(1.215)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	1.308	4.173	5.481
Na dan 31. prosinca 2014.			
Nabavna vrijednost ili procjena	7.973	4.173	12.146
Akumulirana amortizacija	(6.665)	-	(6.665)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.308	4.173	5.481
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	1.308	4.173	5.481
Povećanja	2.390	-	2.390
Amortizacija	(1.339)	-	(1.339)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	2.359	4.173	6.532
Na dan 31. prosinca 2015.			
Nabavna vrijednost ili procjena	10.363	4.173	14.536
Akumulirana amortizacija	(8.004)	-	(8.004)
Neto knjigovodstvena vrijednost	2.359	4.173	6.532

(a) Aplikacijski programi

Nabavna vrijednost uključuje iznos od 7.276 tisuća kuna (2014.: 4.709 tisuća kuna) potpuno amortizirane nematerijalne imovine koju Grupa još uvijek koristi.

Trošak amortizacije u iznosu od 1.252 tisuće kuna (2014.: 1.125 tisuća kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 52 tisuće kuna (2014.: 56 tisuća kuna) u troškove prodaje i 35 tisuća kuna (2014.: 34 tisuće kuna) u administrativne troškove.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

11 Nematerijalna imovina (continued)

(b) Goodwill

U rujnu 2014. godine, Grupa je potpisala ugovore o prijenosu poslovne jedinice temeljem kojih je Grupa stekla poslovanje od društva Hrvatski Telekom d.d. Ugovori uključuju prienos 641 zaposlenika, ugovore s dobavljačima, organizacijsku strukturu, aktivnosti i poslovne procese. Poslovanje se sastoji od stečene imovine i preuzetih obveza prema zaposlenicima.

Pojedinosti o vrijednostima stečene imovine i obveza na dan 1. rujna 2014. godine su kako slijedi:

	Fer vrijednost
	‘000 kn
Nekretnine, postrojenja i oprema (bilješka 10)	5.999
Dugoročna primanja zaposlenih (bilješka 21 (a))	(287)
Obračunati troškovi neiskorištenih godišnjih odmora	(3.886)
Ukupno prepoznatljiva neto imovina	1.826
Trošak stjecanja	5.999
Goodwill	4.173

Udio prihoda stečenog poslovanja u konsolidiranom rezultatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2015. godine iznosi 182.292 tisuće kuna (2014: 44.318 tisuća kuna). Da je poslovanje konsolidirano od 1. siječnja 2014. godine, konsolidirani pro forma prihod za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine bio bi 132 milijuna kuna veći, dok se dobit prije oporezivanja ne bi značajno razlikovala od iskazane.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

12 Zajmovi i potraživanja

	2015.	2014.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	7.316	7.364
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	4.213	2.518
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	4.384	5.634
Potraživanja za prodane stanove		
- izražena u stranoj valuti	5.178	5.634
- izražena u kunama	632	714
Ukupno zajmovi i potraživanja	21.723	21.864
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(2.488)	(2.711)
	<u>19.235</u>	<u>19.153</u>

Depoziti kod financijskih institucija od 7.316 tisuća kuna (2014.: 7.341 tisuća kuna) uključuju garantne depozite za stambene kredite zaposlenicima, uz kamatu od 38 kuna (2014.: 14 tisuća kuna) po stopi od 25% 12-mjesečnog LIBOR-a za EUR, te s preostalim dospijećem dužim od tri godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

Dospijeće	2015.	2014.
	'000 kn	'000 kn
2016.	-	2.653
2017.	3.020	2.265
2018.	1.193	2.034
2019.	-	1.200
	<u>4.213</u>	<u>8.152</u>

Potraživanja za prodane stanove iskazana su u iznosu umanjenom za pripadajuću obvezu prema Republici Hrvatskoj. Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjenjem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje. Diskont u iznosu od 1.975 tisuća kuna (2014.: 2.044 tisuće kuna) priznat je za ove kredite i amortizira se kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, metodom efektivne kamatne stope od 7% godišnje (2014.: 7% godišnje).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

13 Zalihe

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Sirovine i materijal	539	1.175
Ugovorena proizvodnja u tijeku	21.141	30.923
Ukupno zalihe	21.680	32.098
Umanjenje vrijednosti	(493)	(1.152)
	<u>21.187</u>	<u>30.946</u>

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjeње vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

14 Potraživanja od kupaca

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Kupci u inozemstvu	52.114	63.181
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	4.750	9.711
Ukupno kupci u inozemstvu	56.864	72.892
Kupci u zemlji	77.596	125.022
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	-	-
Ukupno kupci u zemlji	77.596	125.022
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(2.660)	(7.342)
	<u>131.800</u>	<u>190.572</u>

Potraživanja od kupaca uključuju 9.526 tisuća kuna (2014.: 3.845 tisuća kuna) ugovorene proizvodnje u tijeku.

Promjene rezerviranja za umanjeње vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Na dan 1. siječnja	10.053	32.824
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	5.438	20.913
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(5.129)	(29.723)
Ukidanje umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja	(2.816)	(13.717)
Amortizacija diskonta	(69)	(244)
Na dan 31. prosinca ⁽¹⁾	<u>7.477</u>	<u>10.053</u>

¹⁾ Uključuje rezervu za umanjeње vrijednosti potraživanja od povezanih društava u iznosu od 2.330 tisuća kuna (2014.: 3.549 tisuća kuna)

Potraživanja su svedena na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjeње vrijednosti.

Od ukupno 7.477 tisuća kuna (2014.: 10.053 tisuće kuna) od umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2015. godine, 4.990 tisuća kuna (2014.: 7.342 tisuće kuna) odnosi se na zajmove i potraživanja od kupaca.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

15 Ostala potraživanja

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Potraživanja od zaposlenih	1.172	717
Potraživanja za obračunate kamate	248	1.029
Ostala potraživanja	1.976	1.074
	<u>3.396</u>	<u>2.820</u>

16 Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
- Dužničke vrijednosnice, Ministarstvo financija	-	4.129
- Vlasničke vrijednosnice	251	224
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	53.666	39.728
	<u>53.917</u>	<u>44.081</u>

17 Novac i novčani ekvivalenti

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	118.669	118.010
Oročeni depoziti koje je kreirala Grupa, s originalnim dospeljećem do 3 mjeseca	114.526	68.953
	<u>233.195</u>	<u>186.963</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 Kapital i rezerve

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2015. godine dionički kapital sastoji se od 1.331.650 (2014.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti od 133.165 tisuća kuna (2014.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2014.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

Dioničari na dan 31. prosinca 2015. godine su:

	2015.	2015.	2014.	2014.
	Broj dionica	% vlasništva	Broj dionica	% vlasništva
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49,07	653.473	49,07
Mali dioničari	674.795	50,68	675.097	50,70
Vlastite dionice	3.382	0,25	3.080	0,23
	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>

(b) Vlastite dionice

Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovođstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješci 21 (b). Tijekom 2015. godine Matično je društvo kupilo 4.022 vlastite dionice (2014: 2.000). Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 4.062 tisuće kuna (2014: 2.768 tisuća kuna) izdvojena su iz neto dobiti za 2008. godinu odlukom Glavne skupštine održane 26. svibnja 2009. godine.

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	2015.	2014.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja (bilješka 18 (a))	3.080	4.808
Nabavljeno tijekom godine	4.022	2.000
Dodijeljeno tijekom godine	<u>(3.720)</u>	<u>(3.728)</u>
Na dan 31. prosinca (bilješka 18 (a))	<u>3.382</u>	<u>3.080</u>

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Grupa je dostigla propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog dioničkog kapitala nisu raspodjeljive.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

19 Predložena dividenda

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 2. lipnja 2015. godine, Glavna skupština odobrila je redovnu dividendu za 2014. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 70,00 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 119.593 tisuće kuna. Na sastanku koji je održan 15. ožujka 2016. godine, Uprava je predložila redovnu dividendu za 2015. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici, kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 80,00 kuna po dionici. Dividenda će biti isplaćena iz zadržane dobiti i ostalih rezervi te iz dijela zadržane dobiti ostvarene u 2015. godini, nakon odobrenja Glavne skupštine zakazane za 31. svibnja 2016. godine.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2015. ‘000 kn	2014. ‘000 kn
90,00 kuna po dionici za 2014. godinu	119.593	-
320,00 kuna po dionici za 2013. godinu	-	424.897
Dividenda plaćena po obvezi iz prethodnih godina	122	36
	<u>119.715</u>	<u>424.933</u>

20 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- očuvati sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit;
- održavati bilancu s odgovarajućim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine, te vlastitog kapitala i drugih ulaganja; i
- osigurati, prema potrebi, rezervne varijante financiranja.

Grupa stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospelju, za financiranje kupaca ako je to potrebno i ispunjavanje planiranih investicija, te za isplatu dividende.

Grupa nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješci 18 uz konsolidirane financijske izvještaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili poslovodstvo. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, Matično društvo potpisalo je dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Grupa isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Grupa isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u Matičnom društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2015. godine bile su diskontna stopa od 6% (2014.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 3,97% (2014.: 3,5%).

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	2015. Jubilarne nagrade	2015. Umirovlje- nje	2015. Ukupno	2014. Jubilarne nagrade	2014. Umirovlje- nje	2014. Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	4.945	677	5.622	4.377	320	4.697
Obveza kreirana tijekom godine	4.061	1.171	5.232	975	86	1.061
Obveza proizašla iz poslovnog stjecanja bilješka 11(b)	-	-	-	-	287	287
Obveza iskorištena tijekom godine	(1.698)	(97)	(1.795)	(407)	(16)	(423)
Obveza ukinuta tijekom godine	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca	7.308	1.751	9.060	4.945	677	5.622

(b) Isplate s temelja dionica

Tijekom 2004. godine, Matično društvo pokrenulo je Program vjernosti, program isplate s temelja dionica prema kojemu poslovodstvo i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Matično društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodstvu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja.

Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini dioničara.

Dio programa isplate s temelja dionica iz 2014. godine odnosi se na pravo zaposlenika da kupi određen broj dionica koje su podmirene po fer vrijednosti važećoj na dan kupnje. Matično društvo je u sklopu tog programa prodalo svojim zaposlenicima 1.605 dionica i primilo naknadu u iznosu od 1.852 tisuće kuna. Razlika između kupovne i prodajne cijene dionica koju su zaposlenici platili u iznosu od 398 tisuća kuna priznata je u zadržanoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih (nastavak)

(b) Isplate s temelja dionica (nastavak)

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	2015.	2014.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja	9.016	15.145
Dodijeljeno	-	-
Preneseno	(4.320)	(3.106)
Isteklo	(139)	(3.023)
Na dan 31. prosinca	<u>4.557</u>	<u>9.016</u>

Uvjeti ispunjenja za dionice prema Programu vjernosti su dvije do pet godina rada.

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Ponderirana prosječna fer vrijednost po dionici kn
Povlačenje u 2014.godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	139	1.373,20
Povlačenje u 2015.godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	3,023	1.373,20

Tijekom 2015. godine Grupa je priznala rashode u iznosu od 2.933 tisuće kuna (2014.: 4.568 tisuća kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; rashodi su uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješki 6. Tijekom 2014. godine, isplate s temelja dionica temeljem Programa vjernosti promijenjene su s namjerom da se smanji obveza za dodjelu dionica prema izvornim Programima vjernosti. Dionice, dodijeljene tijekom prijašnjih Programa vjernosti zaposlenicima koji su napustili Matično društvo prije datuma stjecanja prava, su istekle.

22 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	2015.	2014.
	‘000 kn	‘000 kn
Obveze prema dobavljačima	33.048	42.311
Obveze prema zaposlenicima	95.707	73.636
Ostale kratkoročne obveze	35.722	31.612
	<u>164.477</u>	<u>147.559</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

23 Rezerviranja

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	2015.	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.	2014.
	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	4.789	4.632	1.652	11.073	6.507	5.962	989	13.458
Povećanje rezerviranja	2.082	519	11.091	13.692	3.009	1.319	1.682	6.010
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(229)	(2.903)	-	(3.132)	(363)	(1.977)	-	(2.340)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(1.214)	(463)	(9.953)	(11.630)	(4.364)	(672)	(1.019)	(6.055)
Na dan 31. prosinca	5.428	1.785	2.790	10.003	4.789	4.632	1.652	11.073

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokrića očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

24 Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Predumovi od kupaca u zemlji	3.995	3.629
Predumovi od kupaca u inozemstvu	12.808	5.816
Odgođeni prihodi	87.928	80.287
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	25.069	20.396
Odgođeno plaćanje troškova za sudske sporove	943	825
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	21.315	21.138
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	27.876	16.790
	<u>179.934</u>	<u>148.881</u>

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen te na taj način predstavljaju obvezu izvršavanja usluge ili isporuke materijala.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja troškove po ugovorima o izvršenim uslugama dobavljača ili nekog drugog vanjskog izvođača za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima

Za potrebe ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Grupa ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2014.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Grupa ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, ovisnim i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovođstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ukupno	
	2015. '000 kn	2014. '000 kn	2015. '000 kn	2014. '000 kn	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Prodaja proizvoda i usluga						
Prihodi od prodaje	-	-	821.428	628.029	821.428	628.029
Ostali prihodi	-	-	47.099	6.520	47.099	6.520
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>868.527</u>	<u>634.549</u>	<u>868.527</u>	<u>634.549</u>
Nabava proizvoda i usluga						
Licence	2.688	3.405	15.687	35.701	18.375	39.106
Naknada za tehničko-poslovnju suradnju	-	-	-	-	-	-
Trošak prodanih proizvoda	-	-	234.932	328.747	234.932	328.747
	<u>2.688</u>	<u>3.405</u>	<u>250.619</u>	<u>364.448</u>	<u>253.307</u>	<u>367.853</u>

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Grupa plaća naknade za licence za prodaju proizvoda fiksne telefonije, prodaju usluga, korištenje korporativnog zaštitnog znaka te naknade za tehničko-poslovnju suradnju. Naknade za licence plaćaju se po prodanoj jedinici kao postotak prodaje proizvoda i rješenja za područje fiksne telefonije te prodaje usluga.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima (nastavak)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 2. stranici ovih izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	22.222	26.905
Ostala dugoročna primanja	4	8
	<u>22.226</u>	<u>26.913</u>

Članovi izvršnog posloводства i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 4,540 redovnih dionica na kraju godine (2014.: 4.342 dionice).

Uz to, Grupa je isplatila naknade Nadzornom odboru u iznosu od 337 tisuća kuna (2014.: 323 tisuće kuna) tijekom 2015. godine.

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2015. '000 kn	2014. '000 kn	2015. '000 kn	2014. '000 kn
Većinski dioničar				
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME)	-	-	-	471
Konsolidirana društva Ericssonove grupe				
Ericsson AB (EAB)	54.430	33.513	33.520	33.793
Ericsson Services d.o.o. (ESK)	34.158	20.467	-	-
Ericsson Ltd. Madrid, Spain (ETL)	4.429	3.176	-	371
Ericsson GMBH Group (EDD)	2.439	4.762	1.302	1.383
Ericsson d.o.o., Slovenia (EVN)	1.779	176	-	-
Ericsson South Africa Ltd (ESA)	1.389	118	-	-
LM Ericsson Ltd. (LMI)	1.367	1.427	150	434
Ericsson AB (ESE)	1.362	1.117	-	-
Ericsson Japan K.K.(NRJ)	1.283	236	-	-
Ericsson Telecom S.S.De C.V.(TEM)	997	1.595	-	-
Ostala društva Ericssonove grupe	10.316	15.262	5.115	5.209
	<u>113.949</u>	<u>81.849</u>	<u>40.087</u>	<u>41.661</u>

Grupa je iskazala dugoročno potraživanje (bilješka 12) u iznosu od 3.086 tisuća kuna (2014.: 4.800 tisuća kuna) i dogoročni dio odgođenog prihoda u iznosu od 9.258 tisuća kuna (2014.: 4.800 tisuća kuna) te kratkoročni dio u iznosu od 3.380 tisuća kuna (2014.: nula) prema Ericsson Services d.o.o. (ESK) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanih usluga s društvom Hrvatski Telekom.

26 Upravljanje financijskim rizicima

Grupa je, uslijed svojih aktivnosti, izložena čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Grupe. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Grupi postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Grupe u pružanju takvih usluga kupcima. Politike upravljanja rizicima, povezane s upravljanjem financijskim instrumentima, mogu se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Grupa može sklapati terminske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2015. godine euro i američki dolar smanjio/povećao za 1% u odnosu na kunu (2014.: 1%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 1.633 tisuće kuna manja/veća (2014: 1.274 tisuće kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, obveza prema dobavljačima, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

Grupa je i dalje usmjerena na osiguravanje prirodnih mehanizama zaštite i aktivno upravljanje valutama te na minimiziranje utjecaja promjene valutnih tečajeva. Grupa je izložena promjenama tečaja strane valute kao što je prikazano u tabeli u nastavku.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2015.			Ukupno			
	EUR	USD	Ostale valute	strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	11.151	4.213	-	15.364	3.871	19.235
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	141.465	8.914	2.171	152.550	97.799	250.349
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	53.917	53.917
Novac i novčani ekvivalenti	157.497	28.116	5.676	191.289	41.906	233.195
	310.113	41.243	7.847	359.203	197.493	556.696
Uzeti kamatonosni zajmovi*	39	-	-	39	-	39
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	38.865	6.558	115	45.538	171.371	216.909
	38.904	6.558	115	45.577	171.371	216.948
Valutna neusklađenost	271.209	34.685	7.732	313.626	26.122	339.748

* uključene obveze za kamate u iznosu od 7 tisuća kuna

2014.			Ukupno			
	EUR	USD	Ostale valute	strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	11.645	2.541	-	14.186	4.967	19.153
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	117.750	11.727	11.723	141.200	134.049	275.249
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	44.081	44.081
Novac i novčani ekvivalenti	158.088	4.103	6.226	168.417	18.546	186.963
	287.483	18.371	17.949	323.803	201.643	525.446
Uzeti kamatonosni zajmovi	356	-	-	356	32	388
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	43.498	18.076	2.089	63.663	125.557	189.220
	43.854	18.076	2.089	64.019	125.589	189.608
Valutna neusklađenost	243.629	295	15.860	259.784	76.054	335.838

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Grupa uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Grupa ujedno ima i uzete zajmove i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama, kao i udjele u novčanim investicijskim fondovima koji su osjetljivi na promjene tržišnih kamatnih stopa na kratkoročne depozite i trezorske zapise.

Na dan 31. prosinca 2015. godine:

- Da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 1% (2014.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 59 tisuća kuna veća/manja (2014.: 59 tisuća kuna);
- Da se efektivna kamatna stopa na kunske depozite povećala/smanjila za 1% (2014.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi ulaganja u investicijske fondove, 429 tisuća kuna veća/manja (2014.: 552 tisuće kuna).

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	2015.	2014.
	Prosječne	Prosječne
	kamatne stope	kamatne stope
	%	%
Zajmovi i potraživanja	2,78	2,44
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,19	0,26
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	0,49
Novac i novčani ekvivalenti	0,61	1,30
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2015.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamat- na stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	3.087	-	-	-	8.832	7.316	19.235	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	245.117	-	1.285	2.828	1.119	-	250.349	3.463
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	53.917	-	-	-	-	-	53.917	-
Novac i novčani ekvivalenti	6.543	112.126	114.526	-	-	-	233.195	68.953
	308.664	112.126	115.811	2.828	9.951	7.316	556.696	72.416
Uzeti kamatonosni zajmovi*	-	-	-	39	-	-	39	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	216.909	-	-	-	-	-	216.909	-
	216.909	-	-	39	-	-	216.948	-
Kamatna neusklađenost	91.755	112.126	115.811	2.789	9.951	7.316	339.748	72.416

* uključene obveze za kamate u iznosu od 7 tisuća kuna

2014.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamat- na stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	4.133	-	-	-	7.656	7.364	19.153	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	266.122	1.041	3.274	4.104	708	-	275.249	8.419
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	39.953	-	-	-	4.128	-	44.081	-
Novac i novčani ekvivalenti	4.351	113.659	68.953	-	-	-	186.963	68.953
	314.559	114.700	72.227	4.104	12.492	7.364	525.446	77.372
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-	-	-	388	-	388	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	189.183	37	-	-	-	-	189.220	-
	189.183	37	-	-	388	-	189.608	-
Kamatna neusklađenost	125.376	114.663	72.227	4.104	12.104	7.364	335.838	77.372

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(c) Cjenovni rizik

Grupa ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja, a one su u bilanci klasificirane kao financijska imovina raspoloživa za prodaju ili po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (dužničke vrijednosnice i investicijski fondovi). Svim vrijednosnicama aktivno se trguje na Zagrebačkoj burzi, te promjena indeksa CROBEX i CROBIS može utjecati na rezultate poslovanja.

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

U interne direktive upravljanja kreditnim rizicima ugrađene su tijekom 2015. godine strože odredbe koje uključuju koncept strukturiranog upravljanja kreditnim rizicima te primjenu alata za procjenu kreditnih rizika.

Unutar Riznice Grupe uspostavljena je nova funkcija upravljanja kreditima koja će Grupi biti od dodatne pomoći u upravljanju kreditnim rizikom.

Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja pregledavaju kvartalno ili godišnje ovisno o kategoriji rizika. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Grupa ima značajan udio potraživanja od nekolicine kupaca. Na dan 31. prosinca 2015. godine pet najvećih kupaca predstavlja 65% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2014.: 62%). Grupa smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 12 i 14) i ostalih potraživanja (bilješka 15), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dospijeća ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Sva potraživanja od kupaca čija je naplata duža od 179 dana Grupa definira kao financiranje kupaca. Sukladno politikama i direktivama Grupe, za financiranje kupaca potrebno je odobrenje Nadzornog Odbora. Kako bi osigurala smanjenu izloženost riziku, Grupa usko surađuje s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak te partnerskim bankama. Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izvozno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Na dan 31. prosinca 2015. godine, ukupna izloženost riziku koja se odnosi na financiranje kupaca iznosila je 13 milijuna kuna (2014.: 17 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospjeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2015. godine.

Dospjeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca						
Tabela 1	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
2015.	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	2.298	46.622	8.263	3.893	-	61.077
Domaća potraživanja	1.383	66.150	9.251	94	1.502	78.380
Potraživanja od povezanih društava*	10.324	97.924	1.200	-	10.430	119.878
	14.006	210.696	18.714	3.987	11.932	259.335

*uključen dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 3,600 tisuća kuna

2014.						
Inozemna potraživanja	5.556	54.831	12.738	2.285	-	75.410
Domaća potraživanja	3.627	113.912	6.450	94	1.773	125.856
Potraživanja od povezanih društava	14.443	66.207	1.200	2.399	2.400	86.649
	23.626	234.950	20.388	4.778	4.173	287.915

*uključen dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 4,800 tisuća kuna

Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca					
Tabela 2	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
2015.	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	870	174	11	1.243	2.298
Domaća potraživanja	384	115	-	884	1.383
Potraživanja od povezanih društava	7.567	1.839	252	667	10.324
	8.821	2.127	263	2.795	14.006
2014.					
Inozemna potraživanja	3.947	95	1.288	226	5.556
Domaća potraživanja	1.961	6	775	885	3.627
Potraživanja od povezanih društava	6.879	3.316	3.187	1.061	14.443
	12.787	3.417	5.250	2.172	23.626

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3

2015.	Dospjeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca (vezano uz dospelje stavke)				
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	2.298	28.475	5.875	-	36.648
Domaća potraživanja	1.383	6.586	-	-	7.969
Potraživanja od povezanih društava	10.324	92.360	1.200	6.830	110.715
	14.006	127.421	7.075	6.830	155.332
2014.					
Inozemna potraživanja	5.556	38.505	9.405	2.286	55.752
Domaća potraživanja	3.627	45.784	-	-	49.411
Potraživanja od povezanih društava	14.443	61.629	2.700	-	78.772
	23.626	145.918	12.105	2.286	183.935

Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca, ali bez umanjenja vrijednosti

Tabela 4

	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
2015.	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Inozemna potraživanja	870	174	-	-	1.044
Domaća potraživanja	384	115	-	-	499
Potraživanja od povezanih društava	4.175	924	-	87	5.186
	5.430	1.213	-	87	6.729
2014.					
Inozemna potraživanja	3.660	92	45	-	3.797
Domaća potraživanja	1.961	6	-	-	1.967
Potraživanja od povezanih društava	5.691	2	38	64	5.795
	11.312	100	83	64	11.559

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti, koji se smatra rizikom financiranja, je rizik od poteškoća s kojima se Grupa može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Grupa nema značajnih obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Grupa je veliku pozornost obratila na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Grupe, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

Grupa je s našim najvažnijim bankama dogovorila mogućnost „revolving“ kreditiranja u slučaju izvanredne potrebe za financiranjem. Na dan 31. prosinca 2015. godine ta mogućnost još nije bila korištena.

2015.	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	11.919	7.316	19.235
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	129.830	97.987	20.624	1.908	-	250.349
Kratkotrajna financijska imovina	53.917	-	-	-	-	53.917
Novac i novčani ekvivalenti	233.195	-	-	-	-	233.195
	416.942	97.987	20.624	13.827	7.316	556.696
Uzeti kamatonosni zajmovi*	-	-	39	-	-	39
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	184.658	18.262	4.044	9.945	-	216.909
	184.658	18.262	4.083	9.945	-	216.948
Neusklađenost ročne strukture	232.284	79.725	16.541	3.882	7.316	339.748

uključene obveze za kamate u iznosu od 7 tisuća kuna

2014.	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	11.812	7.341	19.153
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	163.888	88.999	20.620	1.742	-	275.249
Kratkotrajna financijska imovina	39.953	-	-	4.128	-	44.081
Novac i novčani ekvivalenti	147.236	39.727	-	-	-	186.963
	351.077	128.726	20.620	17.682	7.341	525.446
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-	-	388	-	388
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	148.423	39.947	850	-	-	189.220
	148.423	39.947	850	388	-	189.608
Neusklađenost ročne strukture	202.654	88.779	19.770	17.294	7.341	335.838

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(f) Procjena fer vrijednosti

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuje se po fer vrijednosti na datum bilance. Fer vrijednost procjenjuje se na temelju njezine kotirane cijene na aktivnom tržištu na datum bilance koja predstavlja input razine 1 (bilješka 17).

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne putem razmjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine, cijene usluga, ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema tržišnim uvjetima. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za financijsku imovinu Grupe je trenutna cijena ponude. Ne postoji financijska imovina izvedena iz inputa razine 2 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti temeljem vidljivih tržišnih podataka, odnosno iz inputa razine 3 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti bez vidljivih tržišnih podataka.

Glavni financijski instrumenti Grupe koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)
	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	19.235	18.290	(945)	19.153	18.365	(788)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	250.348	250.257	(91)	275.250	275.217	(33)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	53.917	53.917	-	44.081	44.081	-
Novac i novčani ekvivalenti	233.195	233.195	-	186.963	186.963	-
Uzeti kamatonosni zajmovi	(32)	(39)	(7)	(388)	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(216.909)	(216.909)	-	(189.220)	(189.220)	-
	<u>339.754</u>	<u>338.711</u>	<u>(1.043)</u>	<u>335.839</u>	<u>335.406</u>	<u>(821)</u>

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost uzetih kamatonosnih zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što su zajmovi i dugotrajna potraživanja ugovoreni po tržišnim stopama koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja izvještajne godine. Kratkotrajna financijska imovina, uključujući derivative, iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospjećem manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2015.	2014.
Zajmovi i potraživanja	1,50%	4,82%